

بررسی رابطه بین ویژگی های کمیته حسابرسی، کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری در شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

سیده هاجر هاشمی تروجنی

کارشناسی ارشد حسابداری و کارشناس دبیرخانه نظارت، ارزیابی و تضمین کیفیت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری در استان گلستان

چکیده

یکی از اهداف گزارشگری مالی، ارائه‌ی اطلاعاتی است که برای سرمایه‌گذاران، اعتباردهندگان و دیگر کاربران فعلی و بالقوه در تصمیم‌گیری‌های مربوط به سرمایه‌گذاری و اعتباردهی و سایر تصمیم‌ها، سودمند باشد. هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین ویژگی‌های کمیته حسابرسی با کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران بود. روش تحقیق مورد استفاده توصیفی، پیمایشی از نوع همبستگی می‌باشد. نمونه آماری تحقیق حاضر شامل شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به تعداد ۸۸ شرکت بود. و روش نمونه‌گیری پژوهش حاضر حذف سیستماتیک بود. داده‌های تحقیق به دو روش کتابخانه‌ای و فیش‌برداری گردآوری شده و ابزار مورد استفاده نرم افزارهای ره آورد نوین و بانک جامع اطلاعات سازمان بورس است. هم چنین جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از آزمون پانل دیتا با استفاده از نرم افزار Eviews استفاده شده است. نتایج نشان می‌دهد بین ویژگی‌های کمیته حسابرسی با کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد.

واژگان کلیدی: ویژگی‌های کمیته حسابرسی، کیفیت حسابرسی، قابلیت سودآوری

۱- مقدمه

کمیته‌های حسابرسی، از هنگام شکل یافتن خود در اوایل دهه ۱۹۴۰ تا کنون، نقش مهمی در راهبری شرکت‌های سهامی داشته‌اند، و اهمیت کمک‌هایی که کرده‌اند، در سال‌های اخیر مشهود تر است. کمیته‌های حسابرسی را محافظان سازمانی می‌دانند که؛ برای صادقانه بودن وضعیت مالی شرکت‌های سهامی عام، اطمینان بخشی می‌کنند. از دیدگاه قانون، سازمان‌های دولتی این قدرت را دارند که برای صادر کنندگان اوراق بهادار، یعنی بازار های سهام، مقرراتی را وضع کنند و کمیسیون اوراق بهادار، در تأسیس و نظارت بر کمیته حسابرسی شرکت‌های سهامی عام، از آغاز شکل‌گیری آنها، مشارکتی مؤثر داشته است. هر چند، بازارهای سهام، خود به عنوان مؤسساتی خود کنترلی^۱، در شکل گرفتن جزئیات مقرراتی که کمیسیون اوراق بهادار اجبار کرده بود، و کمیته‌های حسابرسی نیز باید از آنها پیروی می‌کردند، نقش مؤثری داشته‌اند، با این حال، صرفنظر از آن الزامات قانونی و مقرراتی، مجموعه‌ای از بهترین اقدامات که حاصل تلاش مشترک رهبران حرفه‌هایی، نظیر حقوق، سرمایه گذاری و حسابرسی بودند نیز بسیار اثربخش بودند (لون^۲، ۲۰۱۰).

حرفه حسابداری عمومی از طریق انجمن حسابداران خبره امریکا نیز فعالیت‌های حمایتی طولانی از نیاز به نقش پر اهمیت کمیته‌های حسابرسی داشته‌اند. به دلیل شدت تأکیده‌های اعمال شده بر راهبری شرکت‌های سهامی در هزاره قبل به ویژه آن شرکت‌هایی که توسط عموم در آنها سرمایه‌گذاری شده است، کمیته‌های حسابرسی در بسیاری از سازمان‌های غیر انتفاعی وضعیت ویژه‌ای یافته و توجهات بیشتری را به خود جلب نموده‌اند و نفوذ تأثیر آنها در سازمان‌ها با این روند مطابق بوده است (چاهین^۳، ۲۰۱۱).

بیان مساله

یک حاکمیت شرکتی خوب، قابلیت حسابداری مرتبط بین اعضای شرکت را برای حمایت از علاقه مندی های سهامداران، بهبود می‌دهد. از این رو اعضای اجرایی هیئت مدیره، به اعضای کمیته حسابرسی به منظور واگذاری مسئولیت‌ها و کالت می‌دهند مانند: فرایند کنترل درونی شرکت‌ها و گزارش دهی مالی شرکت‌ها. همه این کارها به منظور نظارت بر مدیران بالاتر به و کنترل سیستم برای بهبود عملکرد شرکتی است. خلاصه اینکه کمیته حسابرسی باید به اعضای اجرایی هیئت مدیره در اثربخشی نظارت بر مدیریت کمک کند (داویدسون، ۲۰۰۳).

اخیراً در دنیا شاهد بحران‌های مالی شدیدی هستیم که عموم افراد را به تحقیق درباره سیستم حاکمیت شرکتی وادار ساخته است. متعاقباً دولت‌ها، مقررات جدیدی را برای بهبود اعضای هیئت مدیره اعمال می‌کنند تا کارآمدی سیستم‌های حاکمیت را بهبود دهند.

براساس تحقیق (رضایی، ۲۰۰۳)، حاکمیت شرکت، آن طوری که باید و شاید، عمل نمی‌کند. بسیاری از اعضای هیئت مدیره در بکارگیری حاکمیت شرکتی برای کار کردن در سیستم مدیریتی، دچار شکست شدند. در این بستر، اعضای اجرایی از هیئت مدیره، نقش مهمی را در کنترل مدیریت بازی می‌کنند تا کارآمدی حاکمیت شرکت را بهبود دهند. براساس تحقیق (کمیته حسابرسی، ۱۹۹۹)، به کمک حاکمیت شرکتی، کمیته حسابرسی مسئول فرایند گزارش‌های مالی، ساختار کنترل درون سازمانی، ضوابط حسابرسی درون سازمانی و فعالیت‌های حسابرسی برون سازمانی است (رضایی، ۲۰۰۳).

1. Self-Regulatory

2. Iown

3. chahin

کمیته حسابرسی در حال حاضر در ۱۰ درصد از شرکت‌های اجرایی در بازار ایران موجود است که مربوط به گروه‌های خارجی و شرکت‌های محلی می‌شود. علاوه بر این ارزیابی کارآمدی هیئت مدیره و کمیته حسابرسی به عنوان مکانیسم حاکمیت شرکتی در شرکت‌ها نشان می‌دهد که ۱۸٪ از این کمیته در کنترل مقررات درون سازمانی کاراست. این کارایی برای حمایت از فعالیت‌های حسابرسی درون سازمان و ارزیابی استقلال حسابرسی‌های خارجی برای کاهش هزینه شرکت‌هاست. تأسیس کمیته حسابرسی، بحث مهمی را در شرکت‌های مختلف بورس از سال ۲۰۰۸ ایجاد کرده است. این موضوع نقش مهمی در کنترل کارآمدی حسابرسی درون سازمانی و ارزیابی استقلال حسابرسی‌های برون سازمانی دارد. بنابراین کمک این تحقیق در قوی سازی حاکمیت شرکتی همه شرکت‌هاست. قوانین مربوط به تأسیس کمیته حسابرسی در شرکت‌های بورس در سال ۲۰۰۸، بازارها را به سمت یافتن نقش این کمیته‌ها و اثرشان در حاکمیت شرکتی سوق داده است. بر این اساس، تمرکز اصلی این موضوع بر قوی سازی کنترل درون سازمانی با مبارزه بر علیه پولشویی و جرائم مالی است. همه این کارها به منظور کنترل درونی مقررات، سیاست‌ها و رویه‌ها برای اطمینان از کارآمدی و اثربخشی است. در حال حاضر کمیته حسابرسی، به فعالیت‌های حسابرسی درون سازمانی رسیدگی می‌کند و در نهایت هم عملکرد و استقلال حسابرسی‌های برون سازمانی را ارزیابی می‌کند. کمیته حسابرسی باید به اعضای اجرایی هیئت مدیره در تکمیل نظارت همکاری کند.

بر مبنای اساس نامه راهبردها را برای تأسیس کمیته حسابرسی بر اساس مشخصه‌های خاص، نظام مند می‌سازد (اندازه، استقلال، تعداد جلسات و اعضای خبره مالی). کمک این تحقیق در تحلیل اثر ویژگی‌های کمیته حسابرسی در شرکت‌های که کیفیت حسابرسی بالایی دارند. در این تحقیق از تأثیر اعضای اجرایی خارجی بر عملکرد شرکت استفاده شد تا اثربخشی کمیته حسابرسی بررسی شود. با این حال در این تحقیق فراتر از مقایسه، سودپذیری در شرکت‌های سودده و شرکت‌های بحران زده پرداخته شده است. در واقع رابطه بین ویژگی‌های کمیته حسابرسی با کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری در این شرکت‌ها بررسی شد. علاوه بر این، در ارزیابی اثربخشی کمیته حسابرسی، نقش، هدف و مسئولیت پذیری آن‌ها در قبال موفقیت شرکت در نظر گرفته شد. این موضوع از نظر تمرکز بر ارزیابی اثربخشی کمیته و جلوگیری از بحران مالی، ضروری است.

تصمیم گیری کمیته حسابرسی در سال ۲۰۰۸ پذیرفته شد و در سال ۲۰۱۰ در شرکت‌ها اصلاح شد. کمیته حسابرسی فعال، اثر چشمگیری بر عملکرد مالی شرکت‌ها دارد. نتایج تحقیق سالوم (۲۰۱۴) نشان داد که بحران مالی شرکت‌ها، اثر منفی و چشمگیری بر تعداد جلسات کمیته حسابرسی دارد. بنابراین سوال اصلی پژوهش حاضر این است که آیا بین کمیته حسابرسی، کیفیت حسابرسی و قابلیت سود شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران رابطه معناداری وجود دارد؟

فرضیات تحقیق

۱. بین ترکیب کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.
۲. بین استقلال کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.
۳. بین تخصص کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.
۴. بین کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.

روش تحقیق

نوع روش تحقیق

تحقیق حاضر از لحاظ طبقه بندی بر حسب هدف، پژوهشی کاربردی بوده و از نظر طبقه بندی بر مبنای روش، تحقیق توصیفی محسوب می‌شود و از میان پژوهش‌های توصیفی، از نوع همبستگی است، زیرا رابطه بین متغیرهای مستقل و وابسته را بررسی می‌کند.

کند. همچنین با توجه به عدم امکان کنترل کلیه متغیرهای نامربوط و استفاده از اطلاعات تاریخی برای آزمون فرضیه‌ها، می‌توان این تحقیق را از لحاظ شیوه گردآوری داده‌ها در زمره تحقیقات شبه تجربی- پس‌رویدادی قرار داد. در این گونه طرح‌ها، داده‌ها از محیطی که به گونه طبیعی وجود داشته یا از واقعه‌ای که بدون دخالت مستقیم محقق رخ داده، فراهم می‌شود.

روش و ابزار گردآوری اطلاعات

در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها و اطلاعات مورد نیاز، ابتدا از روش کتابخانه‌ای و مطالعات اسنادی استفاده شده که بر این اساس، مبانی نظری و ادبیات پژوهش از کتب و مجلات تخصصی لاتین و فارسی گردآوری می‌گردد. سپس داده‌های لازم برای آزمون فرضیه‌های تحقیق از طریق مراجعه به صورت‌های مالی و یادداشت‌های توضیحی شرکت‌های منتخب، لوح‌های فشرده آرشیو تصویری و آماری سازمان بورس اوراق بهادار تهران، پایگاه اینترنتی بورس اوراق بهادار و دیگر پایگاه‌های مرتبط و نیز از نرم افزار تدبیر پرداز و ره‌آورد نوین استخراج می‌شود. داده‌ها پس از گردآوری و انتقال به صفحه گسترده Excel و اعمال محاسبات لازم، برای تجزیه و تحلیل آماده می‌گردند. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم افزار اقتصادسنجی Eviews استفاده می‌شود.

روش تجزیه و تحلیل اطلاعات

جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها نیز از نرم افزار اقتصادسنجی Eviews استفاده می‌شود. در این تحقیق به مطالعه بررسی رابطه ویژگی‌های کمیته حسابرسی، کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران پرداخته می‌شود. بدین منظور، از روش سطح مقطعی برای نشان دادن رابطه بین مشخصه‌های کمیته حسابرسی با کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری شرکت‌ها استفاده شده است.

جامعه آماری

منظور از جامعه آماری، همان جامعه اصلی است که مورد مطالعه قرار می‌گیرد. در واقع جامعه عبارت است از همه اعضای واقعی و فرضی که علاقمند هستیم تا نتایج تحقیق و یافته‌های پژوهش را به آن تعمیم دهیم. بر اساس تعریفی دیگر جامعه آماری عبارت است از مجموعه‌ای از افراد یا اشیایی که دارای ویژگی‌های همگون، مشترک و قابل اندازه‌گیری می‌باشند. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه شرکت‌های سهامی عام پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران طی دوره زمانی ۱۳۹۰ الی ۱۳۹۴ است. نمونه آماری تحقیق شامل شرکت‌هایی است که حائز شرایط زیر باشند:

۱. معاملات سهام شرکت طی دوره پژوهش بیش از ۳ ماه در بورس اوراق بهادار متوقف نباشد.
۲. به منظور قابل مقایسه بودن اطلاعات، سال مالی آنها منتهی به ۲۹ اسفند ماه باشد.
۳. کلیه داده‌های مورد نیاز پژوهش برای شرکت‌های مورد بررسی بطور کامل و پیوسته موجود باشد.
۴. جزء شرکت‌های سرمایه‌گذاری و واسطه‌گری‌های مالی نباشند (بانکها، سرمایه‌گذاری‌ها و لیزینگ).

نمونه و روش تعیین حجم نمونه

دلیل انتخاب شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دسترسی آسان به اطلاعات مالی شرکت‌ها، قابلیت اتکای بالای اطلاعات و قابل مقایسه بودن این گونه اطلاعات است. در این پژوهش نمونه‌گیری با استفاده از روش حذفی سیستماتیک انجام شده است.

جدول (۱-۱). مراحل انتخاب شرکتهای عضو نمونه آماری به روش حذف سیستماتیک

تعداد شرکتهای باقیمانده	تعداد شرکتهای حذف شده	محدودیت
۵۴۵	۵۴۵	کل شرکتهای پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران
۳۸۳	۱۶۲	سال مالی منتهی به ۲۹ اسفند
۳۴۰	۴۳	بسته نبودن نماد شرکتهای
۲۵۸	۸۲	بیشتر از سه ماه نبودن طول وقفه
۱۶۴	۹۴	در دسترس بودن اطلاعات متغیرهای تحقیق
۸۸	۷۶	فعال بودن در زمینه های تولیدی

دلیل انتخاب شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، دسترسی آسان به اطلاعات مالی شرکتهای، قابلیت اتکای بالای اطلاعات و قابل مقایسه بودن این گونه اطلاعات است. در این پژوهش نمونه گیری با استفاده از روش حذفی سیستماتیک انجام شده است.

تعاریف نظری و عملیاتی متغیرها

تعاریف نظری:

عضو مستقل کمیته حسابرسی: عضوی است فاقد هرگونه رابطه یا منافع مستقیم یا غیرمستقیم که بر تصمیم گیری مستقل وی اثرگذار باشد، موجب جانبداری وی از منافع فرد یا گروه خاصی از سهامداران یا سایر ذی نفعان شود یا سبب عدم رعایت منافع یکسان سهامداران گردد.

ترکیب کمیته حسابرسی: سهامداران همیشه مایلند در شرکتهایی سرمایه گذاری کنند که دارای ساختار مدیریتی قوی، فعال شفاف باشند. مدیریت یک شرکت نقش مهمی برای حفظ منافع سرمایه گذاران ایفا میکند و برای اثبات فعالیت خود به گزارش حسابرس نیاز دارد. جهت یک نظارت شفاف فعال بر کار حسابرسان کمیته هایی نماینده هایی از سوی هیئت مدیره انتخاب میشوند تا به مدیران ارشد جهت رشد و سوددهی بهتر مشاوره دهند. یکی از مشاوره های مدیریتی و اجزای حاکمیت شرکتی کمیته حسابرسی میباشد که با توجه به نوع فعالیتشان یکی از ارکان اصلی شرکتهای و با سازمانها محسوب میشوند. کمیته حسابرسی پل ارتباطی بین حسابرس داخلی و هیئت مدیره است و با توجه به نقش موثر در راهبرد شرکتهای و کمک به کارکرد و نقش آفرینی، اثربخشی حسابرس داخلی بطور مداوم فعالیت می نمایند.

تخصص کمیته حسابرسی: حضور افراد با سواد مالی به کمیته حسابرسی کمک می کنند تا از پس مسئولیت هایشان در کنترل حسابرسی داخلی و خارجی بریبایند. علاوه بر این تفاوت تجربیات اعضای کمیته حسابرسی به ارزیابی کارایی کمیته حسابرسی نیز کمک می کند (کالبرس^۴، ۱۹۹۲). براین اساس کمیته حسابرسی با اعضای با سواد مالی می توانند بحران های مالی شرکتها را کاهش دهند (رحمت، ۲۰۰۹)، (مک مولن، ۱۹۹۶). از منظر حسابرسی داخلی، حضور افراد با سواد مالی در کمیته حسابرسی باعث

⁴.Kalbers

کاهش احتمال ضعف در کنترل درونی می شود (زانگ^۵، ۲۰۰۷)، (هوتیش، ۲۰۰۷)، (نیکر^۶، ۲۰۰۹). افراد با سواد مالی در کمیته حسابداری، کارایی کمیته را با برگزاری جلسات برای انجام مسئولیت های مالی بهبود می دهند.

متغیرهای مستقل	
استقلال کمیته حسابداری $ACIM_{it}$	اعضای بی طرف کمیته حسابداری (فاقد هرگونه رابطه یا منافع مستقیم یا غیرمستقیم)
تخصص کمیته حسابداری ACFL	تعداد افرادی که دانش مالی دارند
ترکیب کمیته حسابداری ACC_{it}	نسبت اعضای غیر اجرایی
کیفیت حسابداری AQ_{it}	۰ = اگر حسابرس سازمان حسابداری نباشد ۱ = اگر حسابرس عضو سازمان حسابداری باشد
متغیر وابسته	
قابلیت سودآوری PROFIT	حاشیه سود خالص شرکت، یکی از نسبت های سودآوری است که از طریق تقسیم کردن سود خالص به کل فروش محاسبه می شود.

مدل تحقیق

مدل تحقیق: برگرفته شده از تحقیق موسی همدان (۲۰۱۵) به شکل زیر است:

$$PROFIT_{it} = \beta_0 + \beta_1 ACC_{it} + \beta_2 ACCIND_{it} + \beta_3 ACLITR_{it} + \beta_4 AQ_{it} + \varepsilon_{it}$$

$PROFIT$: قابلیت سودآوری

ACC : ترکیب کمیته حسابداری

$ACCIND$: استقلال کمیته حسابداری

$ACLITR$: تخصص کمیته حسابداری

AQ : کیفیت حسابداری که برابر با اندازه موسسه حسابداری می باشد.

آمار توصیفی

به منظور بررسی مشخصات عمومی متغیرها، همچنین برآورد مدل و تجزیه و تحلیل دقیق آنها، آشنایی با آمار توصیفی مربوط به متغیرها لازم است. آمار توصیفی به محاسبه پارامترهای جامعه می پردازد و شامل شاخص های مرکزی و پراکندگی جامعه و ... می باشد. در جدول شماره (۴-۱) آمار توصیفی متغیرهای پژوهش شامل میانگین، میانه، بیشینه، کمینه و انحراف معیار ... آورده شده است. به عنوان مثال برای متغیر کیفیت حسابداری میانگین، میانه، ماکزیمم، مینیمم و انحراف معیار به ترتیب ۰،۲۹۷۷، ۰،۰۰، ۰،۰۰، ۰،۴۵۷۸ و ۰،۰۰ می باشد.

⁵.Zang

⁶.Niker

جدول شماره ۲ آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

کیفیت حسابرسی	تخصص کمیته حسابرسی	استقلال کمیته حسابرسی (تعداد عضو مستقل)	ترکیب کمیته حسابرسی	قابلیت سودآوری	
0.2977	2.54	2.1545	0.051	0.1966	میانگین
0	3	2	0.05	0.0124	میانه
1	5	5	4	59.5840	بیشترین
0	1	0	0	-32.8845	کمترین
0.4578	0.75	0.6214	0.19	4.0931	انحراف معیار
440	440	440	440	440	مشاهدات

تعیین روش بکارگیری داده‌های ترکیبی

در پژوهش حاضر، مدل‌های اشاره شده در فصل سوم با استفاده از داده‌های ترکیبی (سال - شرکت) مربوط به ۸۸ شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران تخمین زده می‌شود. بنابراین، مطابق آنچه در فصل سوم بیان شد، پیش از تخمین مدل با استفاده از داده‌های ترکیبی، باید در مورد روش مناسب بکارگیری این گونه داده‌ها در تخمین، تصمیم‌گیری نمود. ابتدا باید مشخص شود که اصولاً نیازی به در نظر گرفتن ساختار پانل داده‌ها (تفاوت‌ها یا اثرات خاص شرکت) وجود دارد یا اینکه می‌توان داده‌های مربوط به شرکت‌های مختلف را ادغام (Pooling) کرد و از آن در تخمین مدل استفاده نمود. در تخمین‌های تک معادله‌ای، برای اخذ تصمیم اخیر از آماره آزمون F (لیمر) استفاده می‌شود. براساس نتایج این آزمون، درباره رد یا پذیرش فرضیه برابری آثار ثابت خاص شرکت‌ها و در نهایت درباره انتخاب روش کلاسیک یا روش داده‌های پانل تصمیم‌گیری می‌شود. جدول شماره ۲ نتایج آزمون چاو (آماره F) مربوط به فرضیه یاد شده را در مورد مدل‌های تحقیق نشان می‌دهد:

جدول نتایج آزمون F (لیمر) برای انتخاب روش ترکیبی (Pooling) یا تلفیقی (Panel)

مدل	فرضیه صفر (H_0)	آماره F	درجه آزادی	p-value	نتیجه آزمون
مدل اول	اثرات خاص شرکت معنی‌دار نیستند (روش Pooling مناسب است)	5.1286	87	0.0000	H_0 رد می‌شود (روش داده‌های پانل انتخاب می‌شود)

همان‌گونه که در جدول دیده می‌شود در سطح اطمینان ۹۵ درصد، در تمامی مدل‌های پژوهش فرض صفر آزمون رد شده است، بنابراین باید از روش داده‌های پانل استفاده نمود. در نتیجه بحث انتخاب از بین مدل‌های اثرات ثابت و تصادفی پیش می‌آید که برای این منظور از آزمون هاسمن استفاده می‌شود.

آزمون هاسمن برای انتخاب بین مدل اثرات ثابت و اثرات تصادفی

همانطور که در فصل قبل توضیح داده شد برای انتخاب بین مدل اثرات تصادفی یا اثرات ثابت از آزمون هاسمن استفاده می‌شود. نتایج آزمون هاسمن برای مدل‌های پژوهش به شرح جدول می‌باشد.

جدول نتایج آزمون هاسمن برای انتخاب بین مدل اثرات ثابت و اثرات تصادفی

مدل	فرضیه صفر (H ₀)	آماره χ^2	درجه آزادی	p-value	نتیجه آزمون
مدل اول	روش اثرات تصادفی مناسب است	87.0275	4	0.0000	H ₀ رد می‌شود (روش اثرات ثابت مناسب است)

نتایج جدول بالا، بیانگر آن است که در هر دو مدل پژوهش باید از روش اثرات ثابت استفاده نمود.

آزمون ناهمسانی واریانس

در این پژوهش برای بررسی وجود مشکل ناهمسانی واریانس از آزمون بروش پاگان - کوک و ویسبرگ استفاده شده است. جدول ۴-۵ نتایج آزمون بروش پاگان - کوک و ویسبرگ برای کشف ناهمسانی واریانس

مدل	فرضیه صفر (H ₀)	آماره χ^2 بروش پاگان - کوک و ویسبرگ	p-value	نتیجه آزمون
مدل اول	واریانس‌ها همسانند	14.83	0.0001	H ₀ رد می‌شود (ناهمسانی واریانس وجود دارد)

بنابر نتایج حاصل از این آزمون که در جدول شماره ۴-۵ آورده شده است، در هر دو مدل پژوهش مشکل ناهمسانی واریانس وجود دارد (زیرا احتمال‌ها یا p-value های محاسبه شده کوچکتر از ۰,۰۵ است). بنابراین تخمین نهایی این مدل‌ها با استفاده از آزمون GLS صورت می‌گیرد تا فرض همسانی واریانس‌ها در تحلیل رگرسیون برقرار بماند و مشکل ناهمسانی واریانس‌ها به این ترتیب حل شود.

نتایج آزمون فرضیه‌های پژوهش

نتایج حاصل از برآورد مدل پژوهش در جدول زیر آمده است.

$$PROFIT_{it} = \beta_0 + \beta_1 ACC_{it} + \beta_2 ACCIND_{it} + \beta_3 ACLITR_{it} + \beta_4 AQ_{it} + \varepsilon_{it}$$

جدول ۴-۶- خلاصه نتایج آماری آزمون مدل اول پژوهش

متغیر	ضرایب	انحراف معیار	آماره t	سطح معناداری (sig)
B ₀ (عرض از مبدأ)	-9.7266	0.8963	-10.8523	0.0000
ACC (ترکیب کمیته حسابرسی)	0.0041	0.0026	1.5390	0.0046

0.0011	2.5511	0.0023	0.0059	ACCIND (استقلال کمیته حسابرسی)
0.0000	4.9782	0.1481	0.7372	ACLITR (تخصص کمیته حسابرسی)
0.0000	11.9177	0.1628	1.9406	AQ (کیفیت حسابرسی)
0.0000	سطح معنی داری آماره F		14.342	آماره F فیشر
3.0186	آماره دوربین واتسن		0.8142	ضریب تعیین

قبل از آزمون فرضیه پژوهش بر اساس نتایج به دست آمده، باید از صحت نتایج اطمینان حاصل نمود. بدین منظور برای بررسی معناداری کل مدل از آزمون F استفاده گردید. با توجه به سطح معنی داری آماره F محاسبه شده (۰,۰۰۰۰)، می توان ادعا نمود که مدل رگرسیونی برازش شده معنادار است. با توجه به ضریب تعیین مدل برازش شده می توان ادعا نمود، حدود ۷۵ درصد از تغییرات در متغیر وابسته مدل (قابلیت سودآوری)، توسط متغیرهای مستقل توضیح داده می شود.

نتایج فرضیات تحقیق:

فرضیه اول:

H_0 : بین ترکیب کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود ندارد.
 H_1 : بین ترکیب کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.
 ضریب برآوردی متغیر مستقل ACC در جدول بالا نشان دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار میان ترکیب کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح خطای ۰,۰۵ است. زیرا میزان p-value محاسبه شده برای ضریب این متغیر مستقل تحقیق، کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده است. بنابراین می توان گفت بین ترکیب کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه اول تحقیق تایید می شود.

فرضیه دوم:

H_0 : بین استقلال کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود ندارد.
 H_1 : بین استقلال کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.
 ضریب برآوردی متغیر مستقل ACCIND در جدول بالا نشان دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار میان استقلال کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح خطای ۰,۰۵ است. زیرا میزان p-value محاسبه شده برای ضریب این متغیر مستقل تحقیق، کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده است. بنابراین می توان گفت بین استقلال کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه دوم تحقیق تایید می شود.

فرضیه سوم:

H_0 : بین تخصص کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود ندارد.

H_1 : بین تخصص کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.

ضریب برآوردی متغیر مستقل ACLITR در جدول بالا نشان دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار میان تخصص کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح خطای ۰,۰۵ است. زیرا میزان p-value محاسبه شده برای ضریب این متغیر مستقل تحقیق، کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده است. بنابراین می توان گفت بین تخصص کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه سوم تحقیق تایید می شود.

فرضیه چهارم:

H_0 : بین کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود ندارد.

H_1 : بین کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.

ضریب برآوردی متغیر مستقل AQ در جدول بالا نشان دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار میان کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح خطای ۰,۰۵ است. زیرا میزان p-value محاسبه شده برای ضریب این متغیر مستقل تحقیق، کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده است. بنابراین می توان گفت بین کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه چهارم تحقیق تایید می شود.

نتیجه گیری و بررسی تطبیق یافته ها

در این بخش بر اساس مبانی نظری پژوهش و تحقیقات پیشین و همچنین مدلها و متغیرهای به کار گرفته شده در این تحقیق، به تفسیر نتایج حاصل از آزمون فرضیه پرداخته می شود:

فرضیه اول: بین ترکیب کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.

ضریب برآوردی متغیر مستقل ACC در جدول بالا نشان دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار میان ترکیب کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح خطای ۰,۰۵ است. زیرا میزان p-value محاسبه شده برای ضریب این متغیر مستقل تحقیق، کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده است. بنابراین می توان گفت بین ترکیب کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه اول تحقیق تایید می شود. نتیجه به دست آمده از آزمون این فرضیه، با یافته های پژوهشهای فخاری و همکاران (۱۳۹۴) جامعی (۱۳۹۵)، همخوانی دارد. چرا که در پژوهش های مورد اشاره نیز رابطه بین ترکیب کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد تأیید قرار گرفته است. ترکیب و ویژگی های اعضای کمیته حسابرسی به عوامل مختلفی بستگی دارد: کمیته حسابرسی از سه تا پنج عضو که اکثریت آنها مستقل و دارای تخصص مالی هستند، با انتخاب و انتصاب هیئت مدیره تشکیل می گردد. رئیس کمیته حسابرسی باید عضو مستقل هیئت مدیره یا عضو غیرموظف مالی هیئت مدیره باشد. مدیران اجرایی شرکت، مجاز به عضویت در کمیته حسابرسی نمی باشند. وجود ترکیبی بهینه از کمیته حسابرسی در شرکت می تواند قابلیت سودآوری شرکت را ارتقا بخشد. هرچه ترکیب کمیته حسابرسی شرکت تعداد اعضای مستقل بیشتری داشته باشند، گزارشگری مالی بطور شفاف اتفاق می افتد و همه این عوامل می تواند قابلیت سودآوری شرکت را ارتقا بخشد.

فرضیه دوم: بین استقلال کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.

ضریب برآوردی متغیر مستقل ACCIND در جدول بالا نشان دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار میان استقلال کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح خطای ۰,۰۵ است. زیرا میزان p-value محاسبه شده برای ضریب این متغیر مستقل تحقیق، کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده است. بنابراین می توان گفت بین استقلال کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه دوم تحقیق تایید می شود. نتیجه به دست آمده از آزمون این فرضیه، با یافته های پژوهشهای اشرفی و بارانی (۱۳۹۴)، همخوانی دارد. چرا که در پژوهش های مورد اشاره نیز رابطه بین استقلال کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد تأیید قرار گرفته است تایید فرضیه مذکور مبین این مطلب است که استقلال کمیته حسابرسی، قابلیت سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را افزایش می دهد هیات نظارت عمومی (۱۹۹۴)، کمیته بلو ریپون^۷ (۱۹۹۹)، انجمن ملی مدیران شرکت های سهامی (۱۹۹۹) و کوپرز^۸ (۲۰۰۰) معتقدند که قابلیت سودآوری یک شرکت زمانی از کیفیت بالایی برخوردار است که اعضای کمیته حسابرسی، مستقل باشند و این امر منجر به ارتقای اعتبار گزارشگری مالی خواهد گردید. بر اساس نظر پرسونز^۹ (۲۰۰۵) عضوی از کمیته حسابرسی، مستقل نامیده می شود که هیچ گونه رابطه ای شخصی یا مالی با شرکت و یا مدیران اجرایی شرکت نداشته باشد. همچنین پرسونز معتقد است که احتمال بروز تقلب زمانی کاهش می یابد که کمیته حسابرسی از استقلال برخوردار باشد. کلین (۲۰۰۲) ادعا نمود که یک رابطه منفی بین استقلال کمیته حسابرسی و رویه های قابلیت سودآوری وجود دارد. همچنین نتایج پژوهش وی نشان داد که استقلال کمیته حسابرسی منجر به نظارت اثربخش تر بر سودآوری می شود (بدارد و همکاران^{۱۰}، ۲۰۱۱).

فرضیه سوم: بین تخصص کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.

ضریب برآوردی متغیر مستقل ACLITR در جدول بالا نشان دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار میان تخصص کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح خطای ۰,۰۵ است. زیرا میزان p-value محاسبه شده برای ضریب این متغیر مستقل تحقیق، کمتر از ۰,۰۵ بدست آمده است. بنابراین می توان گفت بین تخصص کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه سوم تحقیق تایید می شود. تایید فرضیه مذکور مبین این مطلب است که تخصص کمیته حسابرسی، قابلیت سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را افزایش می دهد. هیئت نظارت عمومی (۱۹۹۴) نشان داد که در صورتی کار کمیته حسابرسی اثربخش خواهد بود که اعضای کمیته حسابرسی در حوزه های حسابداری، کنترل داخلی و گزارشگری مالی متخصص باشند. بر اساس آیین رفتار حرفه ای راهبردی شرکت های سهامی مالزی (۲۰۰۲) حداقل یکی از اعضای کمیته حسابرسی باید در حیطه های حسابداری یا خدمات مالی مشغول کار باشد. بر اساس نظر دفوند و همکاران (۲۰۰۵)، در صورتی که اعضای کمیته حسابرسی در زمینه حسابداری و خدمات مالی متخصص باشند، حاکمیت شرکتی در شرکت ها ارتقا خواهد یافت (روهانا^{۱۱}، ۲۰۱۴).

نتیجه به دست آمده از آزمون این فرضیه، با یافته های پژوهشهای یوسفی آذر (۱۳۹۱)، همخوانی دارد. چرا که در پژوهش های مورد اشاره نیز رابطه بین تخصص کمیته حسابرسی و قابلیت سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد تأیید قرار گرفته است.

7. Blue ribbon committee

8. Coopers

9. PPsos

10. Bedard et el

11. Rohana

فرضیه چهارم: بین کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری رابطه معناداری وجود دارد.

ضریب برآوردی متغیر مستقل AQ در جدول بالا نشان دهنده وجود رابطه مثبت و معنادار میان کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح خطای ۰.۰۵ است. زیرا میزان p-value محاسبه شده برای ضریب این متغیر مستقل تحقیق، کمتر از ۰.۰۵ بدست آمده است. بنابراین می توان گفت بین کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری در سطح اطمینان ۹۵٪ رابطه مثبت و معناداری وجود دارد. بنابراین فرضیه چهارم تحقیق تایید می شود. تایید فرضیه مذکور مبین این مطلب است که کیفیت حسابرسی، قابلیت سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران را افزایش می دهد. نتیجه به دست آمده از آزمون این فرضیه، با یافته های پژوهشهای آریان^۱ (۲۰۱۵)، همخوانی دارد. چرا که در پژوهش های مورد اشاره نیز رابطه بین کیفیت حسابرسی و قابلیت سودآوری شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران مورد تأیید قرار گرفته است. همانطور که در قسمت های قبلی بحث شد، کیفیت حسابرسی را در دو بخش یعنی توانایی نظارت حسابررس و حس شهرت حسابررس، تعریف نمودیم. توانایی نظارت حسابررس به توانایی حسابررس برای بهبود کیفیت اطلاعات و اثبات مشکلات اندازه گیری مستقیم مربوط می شود. حسن شهرت حسابررس بر مبنای شناخت ذی نفعان قرار دارد. از دیدگاه نظری چندین دلیل برای رابطه مستقیم مورد انتظار بین حسن شهرت حسابررس، که شاخص آن اندازه موسسه حسابررسی می باشد، و توانایی نظارت حسابررس وجود دارد. حسابرسان بزرگتر، صاحبکاران بیشتری دارند و این امر موجب وقوع زیان های بیشتر از عملکرد حسابررسی با کیفیت می شود. همچنین دی آنجلو استدلال می کند که هزینه های ارزیابی کیفیت سبب می گردد تا حسابرسان در یکنواخت نمودن سطح کیفیت متخصص گردند. موسسه های حسابررسی بزرگ در واکنش به هزینه های ارزیابی و هزینه های کاهش استقلال ایجاد شدند. از این رو بر اساس استدلال دی آنجلو استقلال حسابررس از کیفیت حسابررس مشتق می شود. که وجود کمیته حسابررسی با کیفیت در سازمان می تواند سودآوری شرکت را ارتقا بخشد.

فهرست منابع:

- بهشتی لنگرودی، احمد، (۱۳۹۱). **رابطه حاکمیت شرکتی و بحران مالی موسسات واسطه گر مالی، بیست و سومین همایش بانکداری اسلامی**. موسسه عالی آموزش بانکداری ایران.
- اشرفی و بارانی (۱۳۹۵) بررسی رابطه بین ویژگی های کمیته حسابررسی با به موقع بودن گزارشگری مالی در شرکت های پذیرفته شده بورس اوراق بهادار تهران، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- فخاری و همکاران (۱۳۹۴) بررسی اثر ویژگیهای کمیته حسابررسی بر قابلیت سودآوری از طریق اقلام واقعی، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- متوسل (۱۳۹۳) **بررسی بحران مالی و نقش حسابداری و حسابررسی**، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- یوسفی آذر (۱۳۹۲) بررسی اثربخشی کمیته حسابررسی در بهبود کیفیت گزارشگری مالی، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- رویایی، غلامحسین، محمدی، حسین (۱۳۹۰) **بورس، سهام، نحوه قیمت گذاری سهام، موسسه حسابررسی و خدمات مالی دایارایان**، چاپ دوم، نشر نخستین.
- کرمی، غلامرضا، سید حسینی، محمد (۱۳۹۱) **تدوین مجموعه کامل قوانین و مقررات مالی، محاسباتی، انتشارات کتابخانه، چاپ چهارم، تهران، گنج دانش**.
- متوسل، مرتضی، (۱۳۹۱)، **بحران مالی و نقش حسابداری و حسابررسی در آن**، اولین همایش منطقه ای پژوهشها و راه کارهای نوین در حسابداری و مدیریت.

- ملکیان، حسن (۱۳۹۲). *حسابرسی داخلی اثربخش*، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی.
- محمدیان، عباس، (۱۳۹۳). *اصول حسابرسی (جلد اول)*، چاپ پنجم، مرکز تحقیقات تخصصی حسابداری و حسابرسی سازمان حسابرسی.
- یوسفی آذر، (۱۳۹۱)، *اثربخشی کمیته حسابرسی در بهبود کیفیت گزارشگری مالی*، اولین همایش منطقه ای پژوهشها و راه کارهای نوین در حسابداری و مدیریت.
- منشور کمیته حسابرسی، (۱۳۹۱)، *شرکتهای سهامی عام و فرابورس اوراق بهادار تهران*. هیئت مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار
- رضایی، حسن (۱۳۸۵) *بررسی کمیته حسابرسی و بحران مالی*، پایان نامه کارشناسی ارشد.
- سلیمی، علی اکبر. (۱۳۹۲)، «*اهمیت حسابرسی داخلی از دیدگاه مدیران*»، *مجله حسابرس*، شماره ۴۴ و ۴۵.
- خاکی، غلامرضا، (۱۳۸۰)، *روش تحقیق با رویکرد پایان نامه نویسی*، چاپ پنجم، تهران، انتشارات بازتاب.
- سارو خانی (۱۳۸۷)، *روشهای تحقیق در علوم اجتماعی*: روش های کمی آمار پیشرفته، چاپ پنجم، تهران، نشر دیدار.
- Adams M. (1997) Determinants of audit committee formation in the life insurance industry: New Zealand evidence. *Journal of Business Research* ,38(2);p. 123-129.
- Anderson K-L, Deli D-N. & Gillan S-L.(2003) Boards of directors, audit committees, and the information content of earnings. Delaware :University of Delaware Weinberg Center for Corporate Governance.
- Altman, B. (1968). The composition of boards of directors and strategic control effects on corporate strategy.” *Academy of Management Review*, 15(1): 72-87.
- Altman, M., J. Carcello, D. Hermanson and P. D. Lapides(2012) Fraudulent financial reporting: Consideration of industry traits and corporate governance mechanisms. *Accounting Horizons* (December): 441-454.
- Alenon , B. (2011). Corporate linkages and organizational environment: A test of the resource dependence model. *Strategic Management Journal* 11: 419-430.
- Blue Ribbon Committee (BRC). (1999) Report and Recommendations of the Blue Ribbon Committee in Improving the Effectiveness of Corporate Audit Committee. New York, NY: New York Stock Exchange.
- Bellovave, M., J. Carcello and D. Hatchgekis. (2007). Fraudulent financial reporting: 1987-1997. An analysis of U.S. public companies. Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission.
- Barown, D.A.(2012). Public accounting at a crossroads.
<HTTP://www.osc.gov.on.ca/en/about/>
- Bedard M-S. & Salterio S-E. (2011) The relationship between board characteristics and voluntary improvements in audit committee composition and experience. *Contemporary Accounting Research*, 18 ;(۴), p. 539-570
- Bell, T., F. Marrs, I. Solomon, and H. Thomas. (2014). *Auditing Organizations Through a Strategic-Systems Lens*. KPMG LLP.

- Chahine S. & Safiedinne A. (2011) Is corporate governance different for the Lebanese banking system? *J Manag Gov*, 15. p. 207 - 226.
- Clin , F., and S. Ravenscroft. (2002). Contrast Coding: A Refinement of ANOVA in Behavioral Analysis. *The Accounting Review*, vol. 65, no. 4, pp. 933.
- Daily C. Dalton D. & Cannella A. (2003) Corporate governance: decades of dialogues and data. *Academy of Management Review*, 28(3); p .371-382.
- Dalton D-R. Daily C-M. (2003) Ellstrand A-E. & Johnson J-L. Metaanalytic reviews of board composition, leadership structure, and financial performance. *Strategic Management Journal*, 19. p. 260-290 .
- Deyvidsoun M-L. & Francis J-R. (2003) Audit research after Sarbanes-Oxley .*Auditing: A Journal of Practice and Theory*, 24. p. 5-30.
- Richardsoun J. & Shields, D. (2011) Corporate director liability and monitoring preferences. *Journal of Accounting and Public Policy*, 4 .p. 13-31.
- Gresmon, M.S. (2012). An empirical analysis of the relation between the board of director composition and financial statement fraud. *The Accounting Review* (October): 443-466.
- Genson , P. R.(2011). The effect of judgments of new clients' integrity upon risk judgments, audit evidence, and fees. *Auditing: A Journal of Practice and Theory* (September): 85-99.
- kaplan, S. M. and J. zingales. (2012). Corporate governance and earnings management. The Midyear Auditing Conference. Orlando, Florida.
- Laeven L. & Valencia F. (2010) Resolution of banking crisis: the good, the bad, and the ugly. International Monetary Fund: IMF Working Papers :10/146.
- Llee, C(2011). The determinants of board composition: An agency theory perspective. *Managerial and Decision Economics* 16: 59-69.
- Lown, M., and S. Salterio. (2010). The relationship between board characteristics and voluntary improvements in the capability of audit committees to monitor. *Contemporary Accounting Research* (18): 539-570.
- McMullen D-A. & Raghunandan K. (1996) Enhancing audit committee effectiveness. *Journal of Accountancy*, 182(2). p. 79-81 .
- Malayesen (2012). Report and Recommendations of the Blue Ribbon Committee on Improving the Effectiveness of Corporate Audit Committees. New York, NY: New York Stock Exchange.
- Rohanaa M. & Wong J. (2014) Voluntary formation of corporate audit committees Among Nasdaq Firms. *Journal of Accounting and Public Policy*, 8. p. 239-265.
- Rahmat M. & Iskandar T. (2009) Audit committee characteristics in financially distressed and non-distressed companies. *Managerial Auditing Journal*, 24(7). p. 624-638 .
- Ruiz-Barbadillo E. Biedma-Lopez E. & Gomez-Aguilar N .(2007) Managerial dominance and audit committee independence in Spanish corporate governance. *J Manage Governance*. p. 311-352.
- Richardson, H.E (2011).“Environments of organizations,” in A. Inkeles, J. Coleman, and N.Smelser (eds.). *Annual Review of Sociology* 2: 79-105.

- Xie B. Davidson W. & DaDalt P. (2003) Earnings management and corporate governance: the role of the board and the audit committee. *Journal of Corporate Finance*, 9. P. 31 – 295.
- Persons K. Johnstone. (2012). Auditors' assessments and responses to earnings management risk and corporate governance risk. Working paper. Northeastern University.
- Pananen(2011). Cases in Strategic-Systems Auditing. KPMG LLP.

Investigating the Relationship Between the Features of the Audit Committee, the Audit Quality and the Profitability of the Companies Accepted in the Tehran Stock Exchange

SyedeH Hagar Hashemi Trojan

Abstract

One of the objectives of financial reporting is to provide information that is useful for investors, creditors and other current and potential users in investment and credit decision making and other decisions. The purpose of the present study was to investigate the relationship between audit committee characteristics and audit quality and profitability of companies accepted in Tehran Stock Exchange. The research method used is a descriptive correlational survey. The statistical sample of this study included 88 companies listed on Tehran Stock Exchange. The method of sampling was systematic elimination. The research data were gathered by library and facsimile methods and the tools used by Raheed Novin softwares and the comprehensive information bank of the Organization of the Exchange. Also for data analysis, data panel test using Eviews software has been used. The results show that there is a significant relationship between the audit committee characteristics and audit quality and the profitability of the listed companies in Tehran Stock Exchange.

Key words: Audit committee features, audit quality, profitability